

POSTANOWIENIE

23 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszczke

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 23 sierpnia 2023 r. w Warszawie wniosku B. Z. o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z 24 czerwca 2022 r., II Ca 279/20, wydanego w sprawie z wniosku A. B. z udziałem B. Z. o podział majątku wspólnego

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 października 2019 r., I Ns 510/13, Sąd Rejonowy w Gryfinie ustalił skład majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej i dokonał jego podziału. W zakresie objętym wnioskiem o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd pierwszej instancji ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi udział 64/100 w nieruchomości kupionej przez uczestnika, lecz w 64% ze środków z majątku wspólnego, o wartości 388 032 zł (pkt II ppkt 1 postanowienia).

Na skutek apelacji uczestnika Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z 24 czerwca 2022 r., II Ca 279/20, zmienił rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji

m. in. w zakresie ustalającym skład majątku wspólnego i w pkt II ppkt 1 postanowienia SR ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi wartość udziału 33/100 w nieruchomości w wysokości 200 079 zł.

Sąd drugiej instancji ustalił, że uczestnik sprzedał nieruchomość po ustaniu wspólności, a wnioskodawczyni do czasu sprzedaży nie zrealizowała swojego prawa do ujawnienia w księdze wieczystej objęcia udziału w nieruchomości majątkiem wspólnym. Sąd uznał, że w tej sytuacji w skład majątku wspólnego nie wchodzi udział, lecz jego wartość, przy czym z majątku wspólnego pochodziło tylko 33/100 ceny nabycia.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

We wniosku o przyjęcie skargi uczestnik nie wskazał, które z zarzutów kasacyjnych są oczywiście uzasadnione. W uzasadnieniu wniosku zarzucił tylko błędne ustalenia co do pochodzenia środków na nabycie nieruchomości za cenę 616 852 zł.

Według skarżącego sprzedana przez niego nieruchomość była jego wyłączną własnością na podstawie art. 33 pkt 10 k.r.o., jako nabyta w całości ze środków z majątku osobistego, a nie tylko w 67/100. Uczestnik wskazał we wniosku następujące sumy pieniężne ze swego majątku przeznaczone na nabycie nieruchomości, lecz nieuwzględnione przez Sąd drugiej instancji: 74.738,79 zł znajdującą na jego rachunkach bankowych 26 sierpnia 2009 r., 40.031,00 zł podatku VAT zwróconego przez Urząd Skarbowy, 409 206,94 zł darowizny od ojca i 210 000 zł pożyczki od ówczesnej konkubiny.

Powyższe zarzuty dotyczą stanu faktycznego ustalonego przez Sąd odwoławczy. Na podstawie art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W orzecznictwie i literaturze bywa wyrażany pogląd, że art. 398³ § 3 k.p.c. wyklucza powołanie jako podstawy skargi naruszenie art. 228–231 oraz art. 233 § 1

k.p.c. Teza ta nie ma oparcia w tekście ustawy. Ustawodawca wyłączył zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów z kognicji Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej, lecz nie powiązał tego wyłączenia z żadnymi konkretnymi przepisami. Zatem skarżący może oprzeć skargę kasacyjną na zarzucie naruszenia przepisów postępowania prowadzącym do błędnych ustaleń faktycznych.

Prawidłowo sformułowanym zarzutem naruszenia przepisów postępowania jest przytoczenie przepisów naruszonych według skarżącego oraz opisanie wpływu, jaki te naruszenia mogły mieć na wynik sprawy, w tym na niezgodne z rzeczywistością ustalenie stanu faktycznego. We wniosku o przyjęcie skargi uczestnik zarzucił, że *„Wszystkie te kwestie zostały pominięte przez Sąd II instancji, który w tym zakresie praktycznie nie wypowiedział się, bowiem w pisemnych motywach uzasadnienia wydanego postanowienia brak jest widocznych rozstrzygnięć w danej dziedzinie.”* Zarzut nieustosunkowania się lub niedostatecznego ustosunkowania się do twierdzeń strony jest zarzutem naruszenia przepisów regulujących treść uzasadnienia rozstrzygnięcia, czyli art. 387 w zw. z art. 327¹ k.p.c., lecz naruszenie tych przepisów nie zostało zarzucone w skardze.

Ponadto wbrew treści skargi Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyjaśnił, a Sąd drugiej instancji zaaprobował, dlaczego nie uznał środków z darowizny od ojca oraz pożyczki od konkubiny za źródła pochodzenia majątku osobistego skarżącego. Otóż ojciec uczestnika według Sądu mógł dokonać darowizny tylko ze środków pochodzących z wcześniejszych darowizn uczestnika, który nie wykazał, że dokonał darowizn na rzecz ojca z majątku osobistego, i należy domniemywać, że pochodziły one z majątku wspólnego małżonków. Uczestnik na lokatach założonych przez swojego ojca lokował środki pieniężne w istocie bez zamiaru darowania tych środków, czyli ojciec był tylko przechowawcą środków pochodzących, według Sądów obydwu instancji, z majątku wspólnego. Natomiast pożyczkę od konkubiny Sądy uznały za nieistniejącą wobec niewykazania, że dysponowała ona sumą 210 000 zł. Skarżący nie wskazał na oczywiste wady wnioskowania sądów powszechnych. Teza skarżącego, iż ojciec mógł posiadać

oszczędności w wysokości darowizny, przechowywane poza bankami, nie podważa w sposób oczywisty tezy, że źródłem „darowizny” były wcześniejsze wpłaty uczestnika na rachunek ojca. Każdy ma prawo posiadania dowolnej sumy pieniężnej, lecz powołując się na fakt w postępowaniu sądowym należy go wykazać (art. 6 k.c.).

Przed wszystkim sama możliwość dokonania zakupu z majątku osobistego nie świadczy, że nie został on dokonany z majątku wspólnego. Skarżący nie wskazał w toku procesu przed pierwszą i drugą instancją składu majątku wspólnego przed nabyciem nieruchomości oraz braku jego zmniejszenia na skutek nabycia nieruchomości, co dopiero mogłoby wskazywać na nabycie nieruchomości w całości z majątku osobistego. Ponadto nawet w takim przypadku należy domniemywać, że w zakresie sum wpłaconych przez skarżącego na lokaty ojca nabycie nieruchomości nastąpiło z majątku wspólnego, a ustalona przez Sąd odwoławczy część ceny nabycia nieruchomości pochodząca z majątku wspólnego odpowiada właśnie wysokości środków przechowywanych przez pozwanego na rachunkach ojca.

Skarżący zarzuca naruszenie art. 33 pkt 10 k.r.o., lecz Sady obydwu instancji i skarżący tak samo, prawidłowo, wykładają ten przepis ustanawiający zasadę surogacji. Spór dotyczy ustaleń faktycznych co do pochodzenia środków na zakup nieruchomości, a nie wykładni prawa materialnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

[f.n]

(A.T.)